

Annika Kraft, områdeschef förskola och Michael Rystad, utvecklingsstrateg, Svedala.

Kommunreportage

Att följa barns progression med matriser

I Svedala kommuns kvalitetsarbete för förskolan följs barnens progression för att kunna bedöma hur väl förskolan har lyckats med att ge varje barn förutsättningar att utvecklas och lära i relation till läroplanens mål. Som stöd för att bedöma progressionen finns bland annat matriser med bedömningar i tre steg: låg, förväntad och hög progression. Bedömningarna redovisas kommunövergripande. Om de samlade bedömningarna visar på en hög progression för flera/alla barn på förskolan tyder det på en verksamhet av hög kvalitet.

Annika Kraft, områdeschef förskola och Michael Rystad, utvecklingsstrateg vid utbildningsförvaltningen beskriver kvalitetsarbetet i Svedala kommun.

Vilka effekter kan ni se utifrån arbetet med matriserna?

Att arbeta med tydlig bedömning av progressionen har gett stora effekter.

– Vi ser en ökad professionalisering, menar Annika. Det har blivit tydligare vilka roller och ansvar som förskolans yrkesgrupper, barnskötare och förskollärare har. Det har påverkat bland annat arbetsfördelning och schemaläggning.

En stor förändring kan följas genom de lärloggar som förskollärarna skriver. Fokus på grupp och görande har blivit fokus på lärande och kunnande hos barnen kopplat till ett mål. Alla förskollärare känner nu till alla mål i läroplanen och att det handlar om att ge alla barn förutsättningar att nå målen. Arbetet har även gjort att behovet av ämnesdidaktisk kompetens har blivit tydligare, ju mer vi förstår resultaten så förstår vi vilka områden som den egna förskolan behärskar eller behöver utveckla. Det gäller även behovet av specialistkompetens som specialpedagog och barnpsykolog.

Annika beskriver hur yrkesspråket har utvecklats och att ett gemensamt yrkesspråk gör det lättare att samlas kring angelägna frågor och därmed ökar likvärdigheten.

– Förståelsen av begreppen har blivit tydligare, till exempel att kunna skilja på undervisning och utbildning. Viljan och förmågan att arbeta utifrån vetenskaplig grund har stärkts och behovet av stöd i analysarbetet har ökat. I Svedala har vi därför anställt tre lektorer, varav en är specialiserad i förskolans didaktik, säger Annika.

Annika och Michael beskriver att det påverkar organisationen när man börjar arbeta med professions- och didaktikfrågor. Nya roller som arbetslagsledare och utvecklingsledare har skapats för att ge förutsättningar för utveckling, samtidigt som den dagliga verksamheten ska fortsätta fungera väl.

Att mäta barn kan vara kontroversiellt, har ni stött på några svårigheter kring det?

Annika förklarar att den didaktiska kärnan i undervisning är att ta reda på var någon befinner sig, vad de ska förstå och hur det ska gå till, för att sedan påverka till en förändring.

– Det är intressant att det är så provocerande att vi i förskolan gör det som är nödvändigt om man vill lära någon någonting.

Utan att reflektera systematiskt över progressionen hos de enskilda barnen finns en risk för gissningar, om det sker ett lärande eller inte. I Svedala är det inte längre kontroversiellt, även om de fortfarande kan möta reaktioner utifrån.

– Vi lutar oss mot läroplanen i sådana diskussioner, menar Michael.

Ger matriserna stöd till rektorer för att följa upp kvalitet och fördela resurser?

Det har visat sig att rektorerna har lättare att samlas kring gemensamma frågor och prioriteringar med detta arbetssätt, vilket ger hela verksamheten stora vinster. Rektorerna har en tydlig organisation där de arbetar systematiskt med långsiktiga strategier för kompetensutveckling och fördelar resurser

till förskolorna utifrån gemensamma beslut och prioriteringar. Sådana prioriteringar kan exempelvis handla om behov av kompetensutveckling och didaktiskt stöd eller om vilka resurser som behövs till förskolor med hög andel flerspråkiga barn.

Det finns ett stort politiskt intresse för sambandet mellan resultat och förutsättningar

När utbildningsförvaltningen beskriver samband mellan resultat och förutsättningar för nämnden är intresset stort, till exempel vad gäller kopplingen mellan resultat och andel förskollärare och specialpedagogisk kompetens. Kvalitetsarbetet har tydliggjort förskolans uppdrag för politikerna vilket leder till fruktbara samtal om vilka förutsättningar som behövs på förskolorna. Samtalen med nämnden har ändrat fokus från barngruppernas storlek till förskolans resultat, i form av barnens lärande och utveckling.

Vad är viktigt att tänka på om man som kommun vill arbeta på ett liknande sätt?

Annika är tydlig med att det inte går att åstadkomma en förändring enbart genom att börja använda matriser. Det är en liten, men viktig, del av arbetet. Förändring tar tid och att arbeta med att synliggöra lärande och progression handlar även om ett förändrat synsätt och att vara beredd på att se på uppdraget och varandras roller på ett nytt sätt.

– Det går inte att arbeta med matriser separat, man måste också göra allt annat, poängterar Annika.